

A KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS VÉLEMÉNYE

a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat tervezetéről

I.

A Vélemény elkészítésének előzményei, jogszabályi alapjai és nyilvánossága

A 2015. évi központi költségvetésről szóló törvény módosítására vonatkozó, a Kormány 2015. szeptember 15-i ülésén megtárgyalt és jóváhagyott törvényjavaslat-tervezetet (a továbbiakban: tervezet) a Költségvetési Tanács (a továbbiakban: Tanács, KT) elektronikus úton 2015. szeptember 16-án kapta meg az NGM/5727/17/2015. számú véleménykérő levele mellékleteként.

A Tanács az Alaptörvény 44. cikk (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban és a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Stab.tv.) 24. §-a szerint véleményt nyilvánít a központi költségvetésről szóló törvény tervezetéről, ideértve a központi költségvetés bevételi vagy kiadási főösszegét megváltoztató, vagy a költségvetési hiány mértékét növelő módosítást is. A Tanács véleményében a tervezetre észrevételt tehet, valamint – ha a tervezettel kapcsolatban, annak hitelességére vagy végrehajthatóságára vonatkozóan alapvető ellenvetése van – a tervezettel való egyet nem értését jelzi.

A Tanács a Véleményének kialakításában figyelemmel volt az alábbi előzményekre is.

- A Tanács a 2015. évi központi költségvetésről szóló T/1794/561. számú egységes költségvetési törvényjavaslatról kialakított 7/2014.12.10. számú Véleményében azt állapította meg, hogy a „2015. év végére az államadósság GDP-arányos mértéke várhatóan megfelel az Alaptörvény 36. cikk (5) bekezdésében foglalt csökkenő követelménynek”, és a Stab.tv. szerinti államadósság 2015. december 31-re tervezett mértéke összhangban van a 2015-re tervezett költségvetési folyamatokkal. Véleményének indokolásában – a kedvező makrogazdasági és államháztartási folyamatok mellett is – felhívta a figyelmet a teljesítést veszélyeztető körülményekre (az EU gazdasági teljesítménye mérsékelt növekedésének, a geopolitikai feszültségek nem kizárható begyűrűzésének, az EU Oroszországgal szembeni szankcióinak hatására stb.). Ezért feszes költségvetési gazdálkodást javasolt a hiánycél tartása és az államadósság-szabály érvényesítése érdekében.

- A KT a 2015. évi központi költségvetésről szóló 2014. évi C. törvény módosítására irányuló törvényjavaslat tervezetére kialakított 3/2015.04.14. számú Véleményében az államadósság-szabály betartását, valamint az államháztartás 2,4 százalékos GDP-arányos hiánycélját – növekvő kockázatok mellett is – teljesíthetőnek tartotta. Véleményének indokolásában hangsúlyozta, hogy az akkor teljesíthető, ha „...a makrogazdasági pálya az év egészében stabil marad, a bevételek a vártak megfelelően alakulnak, s a Kormány – különösen a külső feltételek esetlegesen kedvezőtlen alakulására tekintettel – a továbbiakban is feszes kontrollt gyakorol a kiadások felett”.

A Tanács a tervezetben foglaltakra vonatkozó Véleményét az alábbiakban foglalja össze és hozza nyilvánosságra. A Tanács a véleménye kialakítása során figyelembe vette az NGM által a tervezethez a Tanács részére készített számításokat az államadósság és a pénzforgalmi államháztartási hiány alakulásáról.

II.

A Tanács véleménye

A Tanács 2015. szeptember 21-én tartott ülésén a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény módosításának tervezetéről – egyhangú döntéssel – az alábbi véleményt alakította ki:

1. A Tanácsnak a költségvetés bevételi és kiadási előirányzatok módosításának hitelességére és végrehajthatóságára nincsenek olyan alapvető ellenvetései, amelyek indokolnák a véleményezésre átadott dokumentummal kapcsolatban az egyet nem értés jelzését.
2. Az előirányzat-változások azonosan növelik a központi költségvetés bevételi és kiadási főösszegét, vagyis nullszaldósak. A Tanács a bevételi előirányzatok megemelését – az eddigi időarányos teljesítések elemzése alapján – reálisnak tartja. Ezáltal az államháztartás pénzforgalmi hiánya és adóssága nem változik.
3. A Tanács az államadósság-szabály betartását továbbra is teljesíthetőnek tartja. A költségvetési törvény módosítását szükségessé tevő kiadások azonban szűkítik az esetleges további felmerülő kockázatok kezelésére rendelkezésre álló mozgásteret.
4. A Tanács a kedvező költségvetési folyamatok mellett is – többek között a migrációs események költségvetési hatásának kiszámíthatatlansága és következményei miatt –

további fokozott gazdálkodási fegyelmet tart szükségesnek a tervezett államháztartási hiánycél eléréséhez és az államadósság-szabály biztonságos teljesítéséhez.

III.

Indokolás

A Tanács a tervezetben nem tapasztalt olyan kifogásolható rendelkezéseket, amelyek indokolnák a dokumentummal kapcsolatban az egyet nem értés jelzését.

A Tanács Véleménye kialakításánál figyelembe vette a 2015. év első félévének kedvező gazdasági és államháztartási folyamatait (foglalkoztatás-, fogyasztás-, exportbővülés, bevételi előirányzatok várható túlteljesülése) – amelyeket a Magyarország 2015. évi központi költségvetése végrehajtásának helyzetéről és az államadósság várható alakulásáról (az I. félévi folyamatok jellemzői) szóló 7/2015.09.21. számú Véleményében összegez – és ezeknek a hiánycél és az államadósság-szabály teljesülésére gyakorolt hatását.

A véleményezés céljából megküldött tervezet szerint a központi költségvetés bevételi és kiadási főösszege egyaránt 61 milliárd forinttal emelkedne. A 2015. évi központi költségvetésben a következő főbb tételeknél indítványoz bevétel-, vagy kiadásnövekedést a tervezet:

- 60 milliárd forinttal javasolja megemelni a költségvetési törvényben rendelkezésre álló rendkívüli kormányzati intézkedések 100 milliárd forint összegű előirányzatát annak „kimerülése” miatt, és az év hátralevő időszakában lehetséges váratlan helyzetek kezelésére, valamint más szükséges kormányzati intézkedések forrásának megteremtése érdekében;
- a BM fejezetben új előirányzat (Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások) létrehozását is javasolja 1 milliárd forint összegben;
- a tartalék és a kiadási előirányzatok módosítására a forrást az általános forgalmi adó és a jövedéki adó előirányzatának 36, illetve 25 milliárd forinttal történő megemelése teremti meg. A Tanács szerint ez megalapozott. Ugyanis a fentebb említett 7/2015.09.21. számú Véleményének indokolásában is kifejtette: „A vártnál nagyobb ütemű háztartási fogyasztás és a gazdaság fehéritését segítő eszközök (online-pénztárgépek alkalmazása, az áruforgalom útját követő EKÁER rendszer bevezetése, valamint az adóbeszedés hatékonyságát javító más intézkedések és ellenőrzési módszerek alkalmazása stb.)

következtében az Áfa bevételek biztonságosan az előirányzat felett teljesülhetnek. A jövedéki adó bevételek növekedését (az olajár csökkenéséhez köthető) fogyasztás bővülése hajtja.”

Ezek együttes hatására a pénzforgalmi (és az uniós módszertan szerinti, EDP-) hiány, s ezáltal az államadósság mértéke nem változik.

A tervezet javaslatot tartalmaz a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) 47 milliárd összegű – az MTVA előd szervezeteinek gazdálkodásához kapcsolódó – adósságállományának állam általi átvállalására. Mivel ez a kormányzati szektoron belül történik, ezért nem érinti sem az uniós módszertan szerinti (EDP-) hiányt, sem az államadósságot. Azonban nagyobb figyelem fordítása szükséges az MTVA közszolgálati feladatai ellátását szolgáló források felhasználására, a hasonló helyzetek kialakulásának megelőzése érdekében.

Budapest, 2015. szeptember 21.

Domokos László
a KT tagja

Kovács Árpád
a KT elnöke